

За якість та безпеку життя! • For Quality and Safety of Life!

Університетський КУР'ЄР

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ • КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Газета виходить з вересня 1956 року

№2 (1958) 26 березня 2014 року

НАШІ ІНТЕРВ'Ю

Дмитро Мельничук:

"Від атестації університету за освітніми стандартами США – до справді міжнародного визнання"

На часі – звіт ректора про результати діяльності НУБіП України за останній час і традиційна конференція трудового колективу.

З чим же ми увійшли в рік 2014, які плани і перспективи університету на найближчі роки? – з цим редакція "Університетського кур'єра" звернулася до ректора університету академіка Д.О. Мельничука.

Стратегічний курс

– Дмитре Олексійовичу, що можна визначити як стратегічний курс розвитку НУБіП України?

– У структурі університету, крім традиційних факультетів, створені і успішно функціонують науково-дослідні інститути та ряд інших навчальних, наукових, інноваційних і виробничих структурних підрозділів. У недалекій перспективі більшість з них функціонуватимуть за принципом університетської навчально-науково-інноваційної корпорації.

Аналіз основних особливостей структури, системи управління та видів діяльності університетів високорозвинених країн світу свідчить, що найбільш високий міжнародний імідж з них мають ті, кому вдалося сформувати та інтегрувати у своїй структурі три основних види діяльності – освітня, дослідницьку та науково-інноваційну. Остання має зближувати університет з тією чи іншою виробничою сферою і є базою для розвитку в ній високоінтелектуального бізнесу.

В Україні більшість університетів мають досить потужну освітню систему, але їх дослідницька матеріально-технічна база та фінансування науково-дослідних робіт дуже слабкі. Щодо інноваційної діяльності, то вона потребує суттєвих змін законодавчої бази, і в Україні започаткована лише в деяких вишах. Слід зауважити: всі ці три види діяльності ще дуже далекі від їх реального і ефективного інтегрування, що значною мірою не сприяє зближенню університетів як з НДІ академії наук, так і з виробничою сферою. До того ж, нинішня система інтегрування згаданих трьох видів діяльності базується, як правило, на окремих договірних стосунках, які характеризуються слабкою взаємною відповідальністю, а тому і низькою ефективністю за кінцевим результатом. Тому, маючи на меті посилення економічного розвитку і конкурентоспроможності нашої держави, слід якомога швидше інтегрувати у структурах провідних університетів освітню, дослідницьку та науково-інноваційну види діяльності, зблизитися з виробництвом – забезпечити кадрами і науковим супровідом виробництва.

Сьогодні основною структурною одиницею НУБіП України є навчально-науковий інститут, до складу кожного з яких входять науково-дослідні інститути та близькопрофільні факультети, навчально-наукові, навчально-виробничі, навчально-науково-виробничі центри та інноваційні структури, кафедри, лабораторії та відокремлені навчально-виробничі підрозділи. У наших регіональних закладах освіти III-IV р.а. основа – це факультети.

На сьогодні в Національному університеті біоресурсів і природокористування України, включно з ПФ НУБіП України "КАТУ" та його інститутами і коледжами в регіонах I-III р.а., працюють загалом близько 3 тисяч науково-педагогічних працівників, з них 335 докторів наук, професорів, 1294 кандидатів наук, доцентів. Так, в базовому закладі в Києві – 1456 науково-педагогічних працівників, 81 % яких мають наукові ступені та вчені звання, в т.ч. 2 Герої України, 15 академіків НАН України та НААН України, 21 член-кореспондент НАН України та НААН України, 79 удостоєні почесних звань, 16 лауреатів Державних премій України.

Концепція освітньої діяльності НУБіП України визначається його статусом національного університету дослідницького типу, головна мета якого інтегрування у світову освітню систему та утвердження у статусі міжнародного. Зараз тут навчаються понад 40 тисяч студентів і слухачів, біля 17 тисяч з них у базовому закладі. Підготовка фахівців здійснюється за ступеневою системою, що надає широкі можливості і забезпечує здобуття відповідної кваліфікації, її підвищення і перепідготовку за певним напрямом підготовки та спеціальністю і базується на відповідних освітньо-професійних програмах. Як вищий навчальний заклад, акредитований за IV рівнем, НУБіП України має право на підготовку магістрів (за 47 спеціальностями та більш як 180 магістерськими програмами), спеціалістів (за 27 спеціальностями та понад 50 спеціалізаціями), бакалаврів (за 29 напрямками) і молодших спеціалістів (за 33 спеціальностями).

Однією з ключових позицій Болонського процесу є розширення мобільності студентів і науково-педагогічних працівників. З цієї метою у НУБіП України з 2003 р. започатковане англійське навчання студентів, яке за десять років охопило вже 15 напрямів підготовки та спеціальностей. Продовжувалась видача сертифікатів і додатків до них випускникам, які навчалися у групах з вивчення окремих дисциплін англійською мовою. Минувшого року їх отримали 14 випускників бакалавратури і 14 – магістратури.

Міжнародні зв'язки

– НУБіП України перебуває в процесі міжнародної акредитації за освітніми стандартами США, яку проводить Південна асоціація університетських коледжів та шкіл Сполучених Штатів (SACSCOC).

– Він розпочався ще у 2012 році.

Власне, сама акредитація проходить в кілька етапів, а завершення її планується на наступний рік. Протягом 2012-2013 років делегація університету двічі виїздила до Атланти, аби зустрітися з експертами. Увесь цей час ми працювали над підготовкою заяви на членство та додатковими матеріалами, що розкривають відповідність університету принципам акредитації SACSCOC – стосовно структури, статуту, цілей, стратегії, завдань, системи управління і стану бібліотеки, системи вивчення знань і умінь, рівня комп'ютеризації, індивідуальної освіченості науково-педагогічного персоналу та відповідність законодавства України стосовно вищої освіти і науки порівняно з аналогічним у США. Перший пакет документів ми відправили до США ще 30 серпня 2012 року. Проаналізувавши їх, в SACSCOC (!) запропонували розширити ці матеріали і включити інформацію про відокремлені підрозділи університету I-III р.а. Чого ж не дослухатися до справді хорошої справи? І з врахуванням цих побажань наступний пакет документації (а це майже 5 тисяч сторінок англійською мовою!) надіслали до США.

Звісно, все це не "з неба впало". Це – результат величезної праці колективу, що і відбулося у міжнародному рейтингу університету: за даними Webometrics, він увійшов у перші 10 відсотків серед майже 22 тисяч університетів світу та в першу п'ятірку університетів України. І лише після цього нам дозволили розпочати перший етап акредитації Південною асоціацією універси-

Закінчення на стор. 2-3

ДУХОВНІСТЬ

"Дух Шевченка тут витає..."

Україна і світова спільнота відзначили 200-річчя з дня народження Тараса Шевченка.

Дні народження і смерті Тараса Шевченка стоять поряд – 9 і 10 березня. А між цими двома березневими днями – 47 років життя, яке стало славою і гордістю нашого народу. І все-таки день народження та день смерті, фатально ставши поряд, і досі облікають душу невимовним болем, спонукають глибоко відчувати: у мученицькому житті нашого Кобзаря, заповненому по вінця титанічною боротьбою за право кожної людини називатися людиною, за право кожного народу називатися народом, не було місця для життя в звичайному розумінні, щоб відчувати людське, про яке мріяв Тарас, коли виливав свою тугу в улюбленій пісні: "Зоре моя вечірняя, зійди над горою, поговоримо тихесенько в неволі з тобою..."

У цьому році минуло 200 років з дня народження нашого Кобзаря, нашого Пророка. І от коли перечитуєш знову і знову Кобзаря, його твори, диву даєшся: минуло два століття відтоді, як жив і творив Тарас Шевченко, а все, що відбувається у нас в Україні сьогодні, – це його пророцтво.

Співробітники інформаційно-бібліографічного відділу наукової бібліотеки університету організували виставку-перегляд документів "Кобзар крізь віки" (книги, журнали, добірки статей з газет, стенд з копіями картин), які розкривають творчість великого Кобзаря. У ній ми спробували відобразити життєвий і творчий шлях Т. Г. Шевченка.

Експозиція "Уклін великому Тарасу" розповідає про відвідини могили нашого Тараса жіноцтвом університету. В одній з експозицій знаходяться три маленькі книжки. Одна з них – "Заповіт" 43 мовами народів світу та дві факсимільні (так звані "захалавні") рукописні збірки віршів поета, написаних в перші чотири роки заслання (1847-1850).

Цю виставку-перегляд відвідали викладачі і студенти факультетів захисту рослин, педагогічного, енергетики та автоматички, комп'ютерних наук і економічної кібернетики, екології і сталого розвитку, магістри факультету захисту рослин. З великою зацікавленістю вони слухали своїх однокурсників, які читали Шевченкові вірші – Сергія Вавренюка і Аліну Лисенко. Дівчина, до речі, народилась і росла в селі Мойсівка (Мосівка), куди кілька разів приїздив Т. Г. Шевченко. Тут знаходився розкішний палац поміщиці Волховської (сучасники називали його "українським Версалем"), де двічі на рік відбувалися бали. 29 червня 1843 року на один з них Євген Гребінка привіз Тараса Шевченка, щоб вести його в коло своїх друзів. Ще двічі – в січніві дні 1844 і 1846 років – поет приїздив на іменини господині. Тут він познайомився з Г. Закревською та її чоловіком П. Закревським. В 1912 р. палац був зруйнований, збереглася лише Петропавлівська церква. В Мойсівці у дні святкування 150-річчя з дня народження Т. Г. Шевченка відкрито пам'ятник поетові.

Бібліограф Л. Кучерук підготувала два бібліографічні огляди – "Мальовничий світ очима Шевченка-художника" та "Подорожі та знайомства Т. Г. Шевченка". Розповідаючи гостям бібліотеки про життєвий і творчий шлях великого Тараса, вона звернула увагу на малознайомі сторінки з його життя і творчості. Особливо цікаво було чути про останній шлях Кобзаря, про те, як в кожному містечку, селі в Росії і Україні, де проходила Шевченкова домовина, назустріч їй виходили люди і далеко проводжали, передаючи з благоговінням і любов'ю.

До Шевченківських свят були підготовлені папки з газетними вирізками – "З Кобзарем у серці", "Ти житимеш у віках", "Ти до Шевченка", "Міражі крізь жагу кохання".

А доцент кафедри фізики А. Красницька до цієї знаменної дати написала поему, присвячену 200-річчю Т. Г. Шевченка, в якій є такі слова:

*"Ім'я ваше люди знають
Майже в цілм світі,
Ним все краще називають
В культурі й освіті".*

Л. Положенко,

зав. інформаційно-бібліографічного відділу наукової бібліотеки

НАШІ ІНТЕРВ'Ю

Продовження. Поч. на стор. 1

тських коледжів та шкіл США. Важливу роль в досягненні цього відіграв і наш внутрішньоуніверситетський рейтинг науково-педагогічного персоналу, що передбачає зміни в системі надбавок до заробітної плати тощо.

На сьогодні НУБіП України – єдиний університет на пострадянських теренах, який проходить таку міжнародну акредитацію. А офіційний сертифікат акредитації українського університету за освітніми стандартами США – то фактичне визнання міжнародного статусу вишу.

– Але ж міжнародні зв'язки цим не обмежуються?

– Так. Однією з основних місій НУБіП України є організація та розвиток міжнародного співробітництва, що полягає в адаптації змісту навчання до процесів глобалізації, інтернаціоналізації, нового міжнародного, політичного, економічного, гуманітарного, адміністративного контексту входження України в європейський простір. Свідченням нового рівня та перспектив участі НУБіП України в світовій системі освітньо-наукових відносин є його активна співпраця у 22 представницьких міжнародних організаціях. Зокрема, мова про Продовольчу і сільськогосподарську організацію (ФАО) ООН, Глобальну конфедерацію асоціацій установ вищої освіти і досліджень в галузі сільськогосподарських наук і наук про життя (GCHERA) (членом президії та Почесним президентом якої є академік Д.О. Мельничук. – **Ред.**), Асоціацію європейських університетів наук про життя (ІСА), Вишеградську асоціацію університетів, Міжнародну спілку лісових дослідників організації, Міжнародну агенцію з атомної енергії (МАГАТЕ), Міжнародну конвенцію хмелярів та інші.

У 2013 році 813 викладачів, науковців, аспірантів та студентів університету взяли участь у різноманітних міжнародних заходах, зокрема, у засіданнях GCHERA, Виконавчого комітету ІСА, заходах Вишеградської асоціації університетів, МАГАТЕ та засіданнях експертів з

ядерної безпеки по лінії Фукусіма-Чорнобиль та інших.

На сьогодні ми співпрацюємо з 145 установами з 34 країн в рамках угод про співробітництво. Тільки за минулий рік укладено 37 документів про співробітництво. Зокрема, це меморандум про співпрацю з FESIA (Федерацією вищих сільськогосподарських інженерних шкіл, Франція), договори про співробітництво та організацію взаємовідносин з Університетом природних ресурсів та прикладних наук про життя (м. Відень, Австрія), Глобальним центром моніторингу пожеж (Німеччина), Московським державним університетом лісу, Калінінградським державним технічним університетом, Азербайджанським аграрним університетом і т.д.

Одним з пріоритетних напрямів розвитку міжнародного співробітництва є міжнародні магістерські програми з можливістю отримання подвійного диплома НУБіП України та закордонного університету-партнера. Минулого року 39 наших студентів навчалися за ними в університетах-партнерах Німеччини, Нідерландів та Японії.

Університет є співвиконавцем 40 міжнародних проектів та учасником 14 програм навчального, науково-технічного співробітництва. Активною є міжнародна діяльність і відокремлених підрозділів НУБіП України.

Наука

– Наш університет – дослідницького типу. Як він відповідає йому сьогодні?

– Зусилля науковців університету були спрямовані на фундаментальні та прикладні дослідження і дослідно-конструкторські розробки в галузі біології рослин і тварин, біотехнології, хімії, прикладної механіки і фізики, аграрної екології, економіки, інженерних, ветеринарних наук, педагогіки тощо.

Фундаментальні дослідження з вивчення біоресурсів і сталого природокористування в Україні та підготовки

фахівців відповідних спрямувань і спеціальностей включають такі напрями: біологія і хімія рослин, ґрунтів, води та повітря (біорізноманіття, морфологія, фізіохімія, біохімія, генетика, гена інженерія, екологія, гідробіологія, кліматологія, якість і безпека рослинних біоресурсів), біологія тварин та мікроорганізмів (біорізноманіття, морфологія, фізіологія, біохімія, імунологія, генетика, мікробіологія, вірусологія, паразитологія, біотехнології, гена інженерія, екологія, гідробіологія, кліматологія, якість і безпека тваринних біоресурсів), хімія і біохімія біологічно активних речовин, матеріалознавство, математика, фізика, механіка, інформатика, телекомунікації, енергетика у сталому природокористуванні, гуманітарні, соціально-політичні, управлінські, педагогічні та філологічні науки (історія, філософія, соціологія, культурологія, політична економіка і стратегічний менеджмент у нормальних та екстремальних умовах, природа і суспільство), проблеми охорони навколишнього середовища та підвищення якості життя людей, сільських територій, соціальна і економічна політики у сільських регіонах.

Щодо прикладних досліджень, то це теорія і практика збільшення кількості і покращення якості рослинних, водних і тваринних біоресурсів (сільськогосподарських, харчових, фармацевтичних тощо) та забезпечення сталого природокористування, теорія і практика збільшення кількості і покращення якості лісових біоресурсів та забезпечення сталого природокористування, переробка деревини, глобальне значення лісів, ветеринарна медицина та фіто- і ветеринарно-санітарний контроль сільськогосподарської, продовольчої сировини і готової кормової та харчової продукції, методи контролю якості та безпеки біоресурсів, управління якістю, екобезпечні сільськогосподарські і харчові технології, техніка і технології в природокористуванні та зберіганні і переробці сільськогосподарської і харчової (кормової) продукції, машинобудування, технічний менеджмент і сервіс, промислове і житлове будівництво у сільських регіонах, енергетика, техніка безпеки і охорона праці у природокористуванні, біосоціальна економіка і менеджмент сталого природокористування, торгівля, фінансовий менеджмент, землеустрій і кадастр, правове забезпечення регулювання біоресурсів та сталого природокористування, інформаційно-консультативне та телекомунікаційне забезпечення сталого природокористування та моніторингу біоресурсів.

Результативність наукових досліджень вчених НУБіП України завжди отримувала високу оцінку з боку держави. Так, за останні п'ять років Державними преміями України в галузі науки і техніки відзначено 5 робіт (С.Д. Мельничук, В.Г. Спиридонов, Д.Л. Мартиненко, Г.О. Сукач, В.А. Грищенко, Л.Г. Калачнюк, В.О. Дубровін, І.П. Григорюк, В.Г. Мироненко, М.І. Цвіліховський, Т.В. Любецька, І.В. Митрофанова), Премію Президента України у галузі науки і техніки для молодих вчених

у 2012 р. було присуджено Д.О. Савченку, Н.М. Прокопчук, О.О. Броварцю (йому ж дістався і грант Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених на 2013 рік) та М.В. Галат, стипендії Кабінету Міністрів України для молодих вчених – А.М. Білоусу, С.В. Драгнєву, А.А. Ключаєнку, А.А. Петришиній, В.В. Самсоновій, Д.П. Уманцю.

Непересічною подією у житті університету стало отримання свідоцтва про включення Національного університету біоресурсів і природокористування України до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави. Слід відмітити, що університет отримав цей документ на п'ять років, а найперше свідоцтво – за номером 00001 – у 2002 році було лише на три роки. Нагадаємо, що вище, включені до цього реєстру, користуються податковими пільгами відповідно до чинного законодавства та не можуть змінювати вид наукової і науково-технічної діяльності.

З метою розвитку науково-технічної та інноваційної діяльності, ефективного та раціонального використання наявного науково-потенціалу, матеріально-технічної бази, комерціалізації результатів наукових досліджень та їх впровадження на вітчизняному і зарубіжному ринках на базі університету створено науковий парк НУБіП України "Стале природокористування та якість життя", засновниками якого стали наш університет та державне підприємство "НДППЗ ім. Фрунзе НУБіП України". Він розпочинає свою роботу з відомими зарубіжними компаніями – "Амако", "John Deer Ukraina", Інститутом досліджень аграрної та продовольчої політики Університету Міссурі, "Pioneer Hi-Bred Int'l Inc", "Carmas Group SRL" (Італія), Національним центром аграрної та продовольчої політики Державного департаменту США, а також українським ТОВ "Козьярна карта" (Україна) та ін.

Інноваційна продукція університету демонструється у навчально-виставкових павільйонах, на постійно діючій виставці наукових досягнень університету, пересувних тематичних виставках і відзначена 51 медаллю та більш як 1000 дипломами. Тільки на XXV міжнародній виставці-ярмарку "АГРО 2013" НУБіП України нагороджено 11 золотими медалями, 342 дипломами та 5 подяками за кращу продукцію, технологію, наукову розробку, послугу.

Протягом 2013 року на базі НУБіП України підготовлено і проведено 85 міжнародних конференцій, 75 Всеукраїнських та внутрішньовісвітських конференцій і семінарів. Визначною серед них стала проведена за підтримки Глобальної конфедерації асоціацій вищої освіти в галузі сільськогосподарських наук і наук про життя (GCHERA) та Продовольчої і сільськогосподарської організації ООН за участю Університету штату Айова (США), Берлінського університету ім. Гумбольдта (Німеччина), міжнародна наукова конференція "Біоресурси планети та біобезпека навколишнього середовища: про-

блеми та перспективи", присвячена 115-річчю Національного університету біоресурсів і природокористування України та 15-й річниці GCHERA.

За кількістю поданих заявок наш університет займає лідируючі позиції серед навчальних закладів з найвищою винахідницькою діяльністю. За результатами проведених у 2013 р. наукових досліджень до Державної служби інтелектуальної власності України подано 249 заявок на охорону об'єктів: промислової власності, авторських і суміжних прав та видачу патентів і свідоцтв на сорти рослин. За поданими раніше заявками у звітному році отримано 259 патентів, з яких 96 нових технологій і технологічних процесів, 83 види устаткування та конструкцій машин, приладів, робочих органів, 37 речовин, створених хімічним шляхом, розроблено 4 ветеринарні препарати та препарати для захисту рослин. Розроблено 96 нових технологій та технологічних процесів, 83 нових видів устаткування, 12 вакцин, сироваток, лікарських препаратів, діагностиків, створено 2 сорти сільськогосподарських культур. У виробництво впроваджено 54 наукові розробки, розглянуто та рекомендовано до тиражування 104 рекомендації під егідою міністерств і відомств України.

У 2013 році науково-педагогічні працівники НУБіП України (у т.ч. ПФ НУБіП України "КАТУ" та ВП університету) підготували та видали 62 підручники, 219 навчальних посібників, 2466 методичних розробок. Тільки по базовому закладу опубліковано 261 монографію, 136 довідників, словників, брошур, 3381 статтю (у т.ч. 717 у міжнародних наукових виданнях). Видано 34 збірники наукових праць "Науковий вісник НУБіП України" з одинадцяти серій, по 6 номерів наукового журналу "Біоресурси і природокористування" та електронного журналу "Наукові доповіді НУБіП України", 12 – науково-виробничого журналу "Сучасне птахівництво", 4 – електронного фахового журналу з технічних наук "Енергетика і автоматика", 2 – електронного наукового журналу "Лісове і садово-паркове господарство", 3 – міжнародного електронного журналу "Біоресурси планети і якість життя". Спільно з іншими засновниками – НАН і НААН України тощо – видаються наукові журнали "Мікробіологічний журнал" і "Вісник аграрної історії", науково-виробничі журнали "Облік і фінанси АПК" та "Землеустрій, кадастр і моніторинг земель", науково-практичний журнал "Продовольча індустрія АПК" та ін. Також видається наукове фахове видання України "Наукові праці Південного філіалу НУБіП України "Кримський агротехнологічний університет" (серії "Економічні науки", "Ветеринарні науки", "Сільськогосподарські науки").

Наукові фахові видання університету включені до реферативної бази оцінки частоти цитування РІНЦ (Російський індекс наукового цитування), а журнал "Продовольча індустрія АПК" включений до реферативної бази даних AGRIS та бази наукових видань UlrichsWEB.

Закінчення на стор. 3

НАШІ ІНТЕРВ'Ю

за освітніми стандартами США – до справді міжнародного визнання"

Закінчення. Поч. на стор. 1-2

"Мікробіологічний журнал" входить до міжнародної наукометричної бази Scopus.

Згідно з тематичним планом, у 2013 році науковці університету виконували 316 наукових тем, з них за рахунок бюджетного фінансування – 91 (16 – фундаментальні дослідження, 75 – пошукові та прикладні розробки), за замовленням Державного агентства України з питань науки, інновацій та інформатизації – 6. За договорами з окремими організаціями, господарствами виконувалися 94 теми, за ініціативою кафедр (без фінансування) – 125. Завершено 152 наукові теми, у т.ч. 26, що фінансувались Кабінетом Міністрів України (з них 1 фундаментальна, 25 – пошукові та прикладні), 5 – на замовлення Державного агентства України з питань науки, інновацій та інформатизації, 92 господарств та 29 ініціативних тем.

За проведені дослідження університету фактично надійшло понад 19909 тис. грн. Кошти, передбачені бюджетом на виконання науково-дослідних робіт – 18000 тис. грн. – виплачені повністю. До речі, для забезпечення роботи Української лабораторії якості та безпеки продукції АПК було додатково виділено понад 6 мільйонів гривень. І не випадково. Це унікальна лабораторія, на сьогодні краща в усьому СНД, створена свого часу за погодженням з найвищим керівництвом держави, за фінансової підтримки Продовольчої організації ООН та за участю багатьох університетів світу. І з'явилася вона завдяки статусу самоврядності університету, завдяки нашим вченим, в першу чергу, молодим, а ще тому, що нас не змушували "узгоджувати" масу робочих питань тощо. Її директором член-кореспондента НААН України С.Д. Мельничука запрошувало керівництво Російської Федерації, аби переїхав до Росії і створив там схожу. З цього ж питання приїздили і з Казахстану – і наша лабораторія взяла шефство над створенням подібної установи у них. Минулого року разом з Президентом Казахстану Нурсултаном Назарбаєвим ми відкрили її в Алма-Аті при тамтешньому аграрному університеті.

Впевнений, що країна не може претендувати на якісь успішні кроки в майбутньому ні в освіті, ні в науці, ні у виробничій сфері, якщо не матиме солідних університетських НДІ і таких суперсучасних лабораторій.

– Як справи з поповненням наукових кадрів?

– Підготовку наукових та науково-педагогічних кадрів у НУБіП України ми здійснювали через аспірантуру за 80 та докторантуру – за 64 спеціальностями. Так, аспірантуру закінчили 155 осіб, 68 з яких апробували, подали та захистили дисертації у встановлений термін, 9 захистили кандидатські роботи достроково. Всього у 2013 році захищено 117 кандидатських дисертацій. Сьогодні ж в аспірантурі навчаються 610 осіб.

Докторантів у 2013 р. було 26. Докторантуру закінчили 7, з них 2 захистили дисертації достроково і 2 – апробували їх. Дипломи докто-

ра наук отримали 19 наших вчених.

В НУБіП України та його ПФ "Кримський агротехнологічний університет" працювало 19 спеціалізованих вчених рад, з них у базовому закладі – 15 докторських і 3 кандидатські за 46 спеціальностями з 7 галузей науки.

За рейтингом Webometrics, у серпні 2013 р. НУБіП України увійшов у першу п'ятірку серед ВНЗ України. Ще рік тому він займав тут 28 місце. Серед 21250 вишів світу наш університет посів 2180 місце. Це при тому, що ще рік тому ми посідали 3996.

У рейтингу вищих навчальних закладів України за показниками наукометричної бази даних Scopus (жовтень 2013 р.) НУБіП України зайняв 27 місце. Тож, порівняно з 2012 роком, університет піднявся на 6 позицій.

– Зараз багато говорять про якість, в тому числі і навчання. Як це стосується університету?

– Ми втретє взяли участь у міжнародному турнірі за якості країн Центральної та Східної Європи. І успішно! Міжнародна конкурсна комісія визнала НУБіП України переможцем у номінації "Великі підприємства".

У 2012 р. базовий заклад НУБіП України успішно пройшов сертифікаційний аудит на відповідність вимогами міжнародного стандарту якості ISO 9001:2008 і отримав відповідний сертифікат. У квітні 2013 року відбувся перший наглядний аудит. До честі університету, аудитор сертифікаційного органу ТОВ "ТЮФ Рейнланд Україна" висловили мінімум зауважень та не виявили жодної невідповідності у СМЯ, впровадженій в НУБіП України.

Центром магістерських програм спільно з навчальною частиною і навчально-науково-виробничим центром міжнародної стандартизації аграрних і природоохоронних технологій, сировини та готової продукції розпочато активну підготовку каталогів українських та міжнародних стандартів, що використовуються при викладанні навчальних дисциплін з переліком діючих державних, міжнародних та гармонізованих нормативних документів (у т.ч. стандартів) на технології, процеси і готову продукцію.

– В університеті створено інтегровану ступеневу систему освіти. Наскільки вона ефективна?

– Вона дає можливість студентам магістратури, які закінчили бакалаврат, оволодіти глибокими фаховими, правовими, економічними, політологічними, управлінськими, соціально-гуманітарними, психолого-педагогічними знаннями, необхідними для подальшої практичної, дослідницької, педагогічної, експертної та управлінської діяльності. Магістерські програми мають певні особливості, які полягають у формуванні змісту програм підготовки фахівців у межах певної спеціальності з окремими спеціалізаціями – виробничою, дослідницькою, педагогічною, управлінською, експертно-контрольною, державною службою тощо.

Така форма магістратури оригінальна і дає можливість забез-

печити безперервність навчання фахівців від рівня молодшого спеціаліста до магістра і аспіранта. При цьому у базовому університеті увага зосереджується, в першу чергу, на підготовці магістрів, аспірантів, докторантів і післядипломній освіті. Держзамовлення на підготовку бакалаврів поступово переходить, в основному, до університетських інститутів і коледжів під контролем базового закладу.

Програми підготовки магістрів виробничої спеціалізації розроблялися відповідними факультетами та випусковими кафедрами і затверджувалися вченою радою університету. У 2013 р. за цією спеціалізацією відкрито 9 нових магістерських програм та вдосконалено вже існуючі. У базовому закладі університету на них за 38 спеціальностями було прийнято 1892 особи.

Програми дослідницької спеціалізації розробляються та реалізуються лише на кафедрах університету, які мають право на підготовку аспірантів, достатнє фінансування на проведення дослідницьких робіт і досягли суттєвих успіхів у науково-дослідній роботі. У 2013 р. за цією спеціалізацією відкрито 3 нові магістерські програми та вдосконалено існуючі. Тоді ж у базовому закладі НУБіП України на них за 27 спеціальностями прийнято 277 осіб.

У 2013 р. Міністерство освіти і науки України акредитувало НУБіП України за IV рівнем у цілому до 2023 р. Крім того, ліцензовано 4 нових спеціальностей магістратури – "Мисливське господарство", "Промислове і цивільне будівництво", "Переклад", "Комп'ютерний еколого-економічний моніторинг" та повторно акредитовано 32 напрями підготовки та спеціальності, за якими ми здійснюємо підготовку фахівців ОКР "бакалавр", "спеціаліст" і "магістр". Випускники бакалаврату мають можливість продовжувати навчання за спеціальностями "Якість, стандартизація та сертифікація", "Адміністративний менеджмент", "Управління навчальним закладом" та "Педагогіка вищої школи" галузі знань "Специфічні категорії".

Продовжувалась підготовка магістрів з прикладної біології за спеціалізацією "Лабораторна справа" експертно-контрольної сфери працевлаштування для потреб відповідних галузей економіки України. Започатковано видачу сертифікатів випускникам, які навчалися за магістерською програмою "Методи біохімічних досліджень" спеціалізації "Лабораторна справа" та пройшли стажування в Українській лабораторії якості і безпеки продукції АПК. Відбувся перший випуск магістрів, які навчалися за магістерськими програмами підготовки експертів-аналітиків.

Це – унікальні фахівці, підготовлені для роботи у спеціалізованих лабораторіях, які знаходяться у підпорядкуванні Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України, Головної державної інспекції захисту рослин "Толовержзахист", Державного науково-технологічного центру охорони родючості ґрунтів "Центрдержродючість", Міністерства екології та природних ресурсів України та інших міністерств і відомств, що зорієнтовані

на проведення моніторингу якості і безпечності ґрунтів, кормів, продовольчої сировини та харчової продукції рослинного чи тваринного походження, а також якості навколишнього природного середовища. Експерти-аналітики, підготовлені за спеціальностями галузі знань "Сільське господарство та лісництво", не лише розуміються на специфіці сільськогосподарської продукції і володіють технологіями її виробництва переробки та зберігання, але й можуть проводити її кількісний і якісний аналіз, порівнювати його результати з відповідними нормами та робити експертне заключення щодо застосування її для вжитку.

Вчитись все життя

– Щоб досягти успіху чи утримати його, людина має постійно вчитись, оновлювати знання...

– У 2013 р. в ННІ післядипломної освіти підвищили кваліфікацію 4240 слухачів – державні службовці органів управління, керівники і спеціалісти державних підприємств, установ і організацій, агроформувань і агропідприємств недержавної форми власності, викладачів і науковців аграрних ВНЗ I-IV р.а.

За роки, упродовж яких ННІ післядипломної освіти перебуває у складі університету, спостерігається тенденція зростання його активності. Так, показники з підвищення кваліфікації керівних кадрів АПК зросли до 2943 осіб, підготовки і перепідготовки фахівців з наданням другої вищої освіти – до 514, підвищення кваліфікації НПП аграрних вишів I-IV р.а. – до 1461.

Важливим напрямом роботи є підготовка та підвищення кваліфікації дорадників та експертів-дорадників. Загалом в інституті пройшли підготовку і склали кваліфікаційні іспити на право здійснення дорадчої діяльності 769 осіб. Користується популярністю і магістерська програма зі спеціальності "Державна служба": сьогодні тут навчаються 194 слухачі.

Все це сприяло збільшенню надходжень коштів до спеціального фонду університету. Так, порівняно з 2012 р. їх загальна сума зросла на 728 тис. грн. і склала 8,3 млн. грн. Зароблені кошти вкладаються у розвиток матеріально-технічної бази університету.

Молодіжна політика

– Яку роль в житті університету відіграє його студентство?

– Вже 19 років активно працює Студентська організація – самоврядний орган, покликаний захищати та представляти студентські права. Коли восени минулого року вишло нищівне для НУБіП України урядове розпорядження про передачу майнового комплексу університету Міністерству освіти і науки, то саме близько тисячі наших студентів прийшли під стіни Кабінету Міністрів, щоб висловити свою незгоду. З таким же письмовим зверненням вони прийшли і до Адміністрації Президента та звернулись до тодішнього голови Верховної Ради. Вони ж, одними з перших в місті, сформували щось на зразок загонів самооборони і цілодобово бергли університетське майно від

мародерів, чергових підпалів і т.п. Саме вони масово мітингували під Міносвіти, аби захистити alma mater від посягань. Тут, в Голосівському лісі, був свій власний, хай і невеличкий, Майдан. Хіба ж можна, як то кажуть, не зняти капелюха перед такою молоддю?

Сьогодні на обліку 126 студентів, зарахованих на повне державне утримання. У 2013 році сума допомоги студентам з числа дітей-сиріт склала 2 мільйони 800 тисяч гривень. Близько 800 тис. грн ми спрямували на виплату матеріальної допомоги та преміювання кращих студентів за відмінне навчання та активну участь у громадському житті.

Велику увагу приділяємо працевлаштуванню наших студентів. Ми вирішили це питання в оригінальний спосіб. Протягом першого року навчання в магістратурі університет, спільно зі студентом, знаходить йому місце працевлаштування і підписує відповідну тристоронню угоду (студент – роботодавець-університет). За нею він проходить практичне навчання на базі роботодавця, виконує там конкретну дипломну роботу, адаптує таким чином до реалій майбутньої роботи.

Бачити перспективу

– Що день наступний нам го-тує?..

– Основні завдання НУБіП України на 2014 рік – модернізація навчальної, науково-дослідної та інноваційної видів діяльності з врахуванням регіональних особливостей відповідно до міжнародних стандартів, матеріально-технічної бази. Передбачаємо сконцентрувати зусилля колективу університету на завершенні процесу проходження міжнародної акредитації за освітніми стандартами США та подальшому його міжнародному визнанні, покращенні процесів системи менеджменту якості, посиленні використання національних та міжнародних стандартів (ДСТУ, ГОСТ, ISO, EN, IEC тощо) у навчальному процесі, продовженні успішного руху "сходінками" якості згідно моделі ділової досконалості EFQM, підвищенні показників у рейтингу WEBOMETRICS – 2014, а також розпочати підготовку до участі у міжнародному рейтингу університетів світу QS World University Rankings, збільшити надходження коштів до спеціального фонду університету, покращувати соціально-побутові умови роботи та проживання співробітників і студентів. Ну і, звісно, відновити 3-й корпус – своєрідне обличчя університету, до якого звикли всі. Буде ще кращим! Вже визначено підрядника, завершилися необхідні експертизи, роботи розпочалися.

Принагідно хочу висловити окрему вдячність співробітникам і студентам університету та іншим громадянам, які підтримували нас весь цей час і переказали на рахунок благодійного фонду для відбудови корпусу біля мільйона гривень. Звертаємось також до уряду і бізнесових структур за додатковою допомогою.

– Дякую за розмову!

Інтерв'ю провела І. Білоус

КОМПЛЕКС НУБІП УКРАЇНИ

ННІ рослинництва, екології і біотехнологій

Директор інституту професор Г.І. Демидась:

– У 2013 році зусилля колективу інституту були направлені на виконання своїх основних функцій – забезпечення навчально-виховного і наукового процесу. Протягом року під дахом інституту проходили підготовку понад 2 тисячі студентів та 100 аспірантів, яких готували 37 докторів і 138 кандидатів наук. Навчально-виховна робота здійснювалася на базі 21 кафедри 4 факультетів – агробіологічного, біотехнології, екології і сталого розвитку, захисту рослин. Поряд з цим інститут координував роботу відокремлених підрозділів НУБІП України. Продовжувалися науково-дослідні роботи за 20 науковими темами, що фінансувалися з держбюджету, більш як 20 – ініціативними та госпдогвірними. Зусилля вчених ННІ відзначені кількома золотими медалями виставки "Агро-2013".

Успішно завершилась акредитація 2 напрямів підготовки за 5 спеціальностями. За останні 5 років підготовлено і видано близько 30 підручників, 32 навчальних посібники з грифом Міносвіти, 25 підручників – з грифом Мінагрополітики, 45 монографій, 654 методичних рекомендацій, 145 мультимедійних і комп'ютерних програм, захищено 59 дисертацій на здобуття ступеня кандидата наук, проведено 34 міжнародних та Всеукраїнських наукових конференцій, взято участь у 20 спеціалізованих виставках. У бюджет університету передано біля 4 млн. грн. від госпрозрахункової діяльності.

Інститут славиться видатними науковими школами – Власюка, Зеленького, Лебедева, Вотчала, Симиренка, Шкипи та інших. Сьогодні наш колектив продовжує їх традиції, розвиває нові сучасні напрями наукових досліджень. Необхідно відмітити великі досягнення селекціонерів у створенні сортів ріпаку ярого і озимого, пшениці ярої і озимої. Пройшли апробацію сорти тритикале, користуються великим попитом сорти гороху овочевого, які придатні для поширення у всіх агрокліматичних зонах України. Впроваджуються у виробництво сорти смородини та ожини.

Було здійснено державну кваліфікаційну експертизу нового сорту жита озимого, проведено лабораторні та польові дослідження 14 самозапилених ліній та 42 гібридів кукурудзи на холодостійкість, за результатами досліджень передано, зареєстровано та включено до національного генбанку рослин України дві інбредні лінії кукурудзи АК 149 та АК 151. Розроблено сучасні способи отримання компонентів системи ЦЧС за використання методів біотехнології та ДНК-маркування. Це дозволяє значно скоротити процес створення гібридів першого покоління на основі цитоплазматичної чоловічої стерильності, які захищено 6 патентами на винахід.

Набули розвитку біотехнологічні підходи ідентифікації фітопатогенів, генетичної паспортизації, розмноження та переробки цінних сільськогосподарських рослин. Розроблено комплексну біотехнологію виробництва та переробки хмелю, яка надає можливість одержати високоякісний безвірусний, сортооднорідний посадковий матеріал, отримати про-

мисловий урожай у перший рік посадки рослин-регенерантів з високими показниками якості органічної продукції (технологія може з успіхом використовуватися в галузі рослинництва, переробної й харчової промисловості та медицини), унікальні тест-системи для діагностики та ідентифікації вірусів основних сільськогосподарських культур – ПЛР тест-системи для діагностики та ідентифікації вірусів картоплі, хмелю, томатів. До стадії впровадження доведено технологію мікроклонального розмноження *in vitro* швидкозростаючих деревних порід для альтернативної енергетики: верби прутівидної, гібриду тополі чорної, тополі бальзамічної, осики зеленокорі. Отримано патенти на корисні моделі.

Минулого року завершився один з основних етапів унікальної роботи з вивчення біобезпеки генетично модифікованих рослин в агроценозах України. Вперше проведено аналіз регенераційної здатності трьох генотипів соняшнику вітчизняної селекції (1006ВНІС, На189В, На981) та отримано рослини-регенеранти. Результати роботи будуть мати як наукову цінність, так і практичне значення з позицій біобезпеки ГМО для населення нашої держави.

Активно розвивалися наукові напрями з розроблення нового покоління інструментальних аналітичних засобів на основі принципів нанобіотехнології та біосенсорик для забезпечення системи біобезпеки. Було розроблено прототипи біосенсорів, які відповідають сучасним вимогам.

Останнім часом набули активного розвитку напрями, які базуються на технологіях, що гарантують охорону і раціональне використання природних ресурсів та якості сільськогосподарської продукції. Пріоритетними стали технології органічного виробництва продукції, оскільки Україна має всі передумови для її виробництва і викликає велику зацікавленість як її експортер у країні ЄС.

Одним з актуальних питань є створення смугових посівів кормових культур. Вони забезпечують високу та стабільну врожайність впродовж чотирьох-п'яти років без застосування азотних добрив, збереження бобових видів, подовження їх продуктивного довголіття та високу білковість трав'янистого корму, одержання екологічно безпечних кормів, збалансованих за протеїном та іншими цінними речовинами,

збереження та підвищення родючості ґрунтів за рахунок значного накопичення кореневих залишків та фіксації атмосферного азоту, скорочення витрат енергії, здешевлення вартості продукції тваринництва та підвищення прибутковості господарства.

У 2013 р. розпочато спільні дослідження з ННІ енергетики і автоматизації щодо вивчення можливості використання біогазової установи в господарстві органічного типу. База досліджень – Агротомічна дослідна станція, де проведено випробування біодобрив і отримано позитивні результати щодо їх впливу на урожайність сільськогосподарських культур і агрохімічні показники ґрунту. Таким чином вирішується подвійне питання – безпечний спосіб утилізації відходів тваринництва та забезпечення галузі рослинництва високоякісними органічними добривами.

Ведеться робота з розроблення новітніх технологій виробництва продукції рослинництва. Протягом 2013 р. здійснено порівняльну оцінку продуктивності вітчизняних та зарубіжних сортів пшениці озимої в ґрунтово-кліматичних умовах України та Австрії, досліджено можливість виробництва біопалива з нових ресурсів біомаси в умовах України і Литви.

Молоді вчені інституту стажувалися у Всеросійському НДІ сільськогосподарської мікробіології Російської академії сільськогосподарських наук, міжнародній літній екологічній школі – 2013 при РГАУ - МСХА ім. К.А. Тімірязєва (Росія), університетах Перпіньян (де вибороли грант посольства Франції), Монпельє (Франція).

За рахунок проекту TEMPUS "Навчальний план за спеціальністю "Охорона навколишнього середовища" у аграрних університетах - ENAGRA" було закуплене лабораторне обладнання та створено нову сучасну лабораторію для оцінки якості ґрунтів і сільськогосподарської продукції. Розширено базу для реалізації подальших міжнародних проектів з Інститутом ґрунтознавства, агрохімії і меліорації ім. Михайла Сабашвілі (Грузія), Грузинським аграрним університетом, Дебреценським університетом (Угорщина), Краківським аграрним університетом (Польща).

І це лише частина здобутків колективу. Зараз інститут ставить перед собою чіткі завдання, які дозволять йому вийти на новий рівень навчальної і наукової роботи.

ННІ лісового і садово-паркового господарства

Директор інституту професор П.І. Лакцда:

– В умовах сталого управління галузями господарства України нагальною є проблема комплексного підходу до раціонального використання, відновлення та збереження природних ресурсів. Складовою часткою цієї проблеми є регулювання ресурсів живої природи, зокрема, тваринного світу, для організації, регламентації і удосконалення використання якого існує окрема форма людської діяльності – мисливське господарство. В 2012 році на лісгосподарському факультеті вперше на теренах України було проведено ліцензування нової магістерської спеціальності "Мисливське господарство".

ННІ лісового і садово-паркового господарства понад 10 років активно займається науково-методичним, навчальним та інституційним забезпеченням розвитку лісової сертифікації в Україні. Завдяки науковим доробкам кафедр лісового менеджменту, лісівництва, біології лісу та мисливствознавства протягом 2005-2012 років розробляв науково-методичне і інформаційно-консультативне забезпечення лісової сертифікації підприємств лісової галузі. Підготовлено і видано монографію та дві практичні рекомендації з питань лісової сертифікації. За цей же період площа сертифікованих лісів в Україні за схемою FSC (Forest Stewardship Council) зростає з 143 тис. га до 1301,8 тис. га.

Відбулося інституційне зміцнення лісової сертифікації. В 2011 році на базі ННІ лісового і садово-паркового господарства створено офіс національного представника FSC в Україні, який очолює доцент кафедри лісового менеджменту П.В. Кравець. Інституційна розбудова міжнародної схеми лісової сертифікації на базі університету дозволила перейти до активної впроваджувальної діяльності. За дворічний термін існування офісу, в рамках надання інформаційних і консультативних послуг, до позабюджетного фонду університету залучено більше 150 тис. грн. Також проведено більше десятка міжнародних і всеукраїнських семінарів, нарад і акцій, присвячених розвитку лісової сертифікації як ринкового інструменту переходу лісового господарства на засади сталого розвитку.

Не лишилися осторонь і дослідні господарства університету. У 2010-2012 роках здійснювалася підготовка до сертифікації ВП НУБІП України "Боярська лісова дослідна станція". В грудні 2012 року вона (першою серед подібних господарств на теренах СНД) отримала сертифікат, який засвідчує високий і міжнародно визнаний рівень ведення лісового господарства.

Результатом багаторічної співпраці науковців інституту з Глобальним центром моніторингу пожеж, факультетом лісівництва та екологічних досліджень Єльського університету, Лісовою службою США, Групою фахівців з лісових пожеж Європейської Економічної Комісії ООН / ФАО стало офіційне відкриття у 2013 р. на базі НУБІП України Регіонального Східноєвропейського центру моніторингу пожеж, який очолює професор кафедри лісівництва С.В. Зібцев. Мета його діяльності – координація в регіоні Східної Європи наукових досліджень у галузі управління природними пожежами, забезпечення інформаційного обміну між зацікавленими міністерствами та відомствами, профільними вишами та дослідницькими установами, навчання та надання консультаційної підтримки з питань управління пожежами. Для реалізації наукових досліджень в цьому напрямі була створена лабораторія лісової пірології. На даний час готується декілька спільних проектів з удосконалення охорони лісів від пожеж з Білорусією, Грецією, Туреччиною та Німеччиною.

У вересні 2013 року в Женеві (Швейцарія) відбулася третя церемонія нагородження відзнакою ООН "Зелена Зірка" (GREEN STAR AWARD) групи видатних особистостей та організацій з усього світу, які безпосередньо були задіяні у попередженні або подоланні наслідків надзвичайних ситуацій на планеті, в т.ч. лісових пожеж та змін клімату. Одну з них вручено С.В. Зібцеву як представнику НУБІП України. Це – престижна нагорода за діяльність, спрямовану на привертання уваги світової спільноти, суспільства та органів влади України до проблеми зростання ризиків виникнення неконтрольованих лісових пожеж у зоні відчуження Чорнобильської АЕС, необхідності прийняття своєчасних заходів, спрямованих на їх попередження. Вручення НУБІП України GREEN STAR AWARD сприяє зміцненню позитивного іміджу України в світі як держави, яка приймає своєчасні заходи спрямовані на попередження надзвичайних ситуацій, що несуть небезпеку радіаційного забруднення міжнародного масштабу та збільшення готовності до подолання таких катастроф у разі їх виникнення.

КОМПЛЕКС НУБІП УКРАЇНИ

ННІ земельних ресурсів та правознавства

Директор інституту професор О.С. Дорош:

Науковці ННІ земельних ресурсів та правознавства здійснюють наукові дослідження у сфері землеустрою, раціонального використання та охорони земельних і пов'язаних з ними інших видів природних ресурсів, вирішення правових проблем земельних і майнових відносин в аграрній сфері, обґрунтування переходу до ринку земель в Україні, необхідності впровадження грошової оцінки земель, оптимізації структури землекористування, вирішення правових проблем аграрної сфери господарського комплексу України, дослідження правових проблем продовольчої безпеки, екологічної безпеки, правового регулювання біотехнологій та генної інженерії, досліджень в сфері енергетичного права, розгортання і проведення спеціалізованих досліджень: оптимізації структури органів державного управління лісовим господарством; оптимізації структури органів державного управління якістю та безпекою продуктів харчування; досліджень наукових засад вирішення проблем землеустрою сільських територій на основі геоінформаційно-картографічного моделювання параметрів землекористування; забезпечення управління земельними ресурсами, вирішення інших актуальних проблем АПК і природокористування.

Науково-дослідна тематика зорієнтована на вирішення актуальних проблем землеустрою, природокористування, земельного, аграрного та екологічного права, нормативно-правового забезпечення земельних і майнових відносин.

За останні 5 років колективом підготовлено понад 100 підручників та навчальних посібників з грифом МОН та МАП, більше 300 монографій та понад 2,5 тисячі наукових статей, отримано більше 14 патентів та авторських свідоцтв.

В спеціалізованій вченій раді, яка забезпечує захист кандидатських дисертацій за спеціальностями земельне право, аграрне право, екологічне право, природоресурсне право, адміністративне право і процес, фінансове право, інформаційне право, щороку захищаються 24 кандидатські дисертації.

Науково-дослідні роботи впроваджено в НДГ НУБІП України "Великоснітинське" ім. В.О. Музиченка, Агрономічний дослідний станції, птахофабриці ім. Фрунзе.

Розроблені електронні великомасштабні Атласи стану і використання земельних ресурсів для НДГ "Великоснітинське" ім. О.В.Музиченка (майже 30 карт) та Фастівського району Київської області (понад 100 карт).

Для НДГ НУБІП України "Агрономічна дослідна станція" розроблений проєкт храму на 100 вірних у селі Пшеничному Васильківського району Київської області.

ННІ земельних ресурсів та правознавства організував і провів 9 міжнародних науково-практичних конференцій.

Щороку науково-дослідний інститут землекористування і правового регулювання майнових та земельних відносин бере участь у численних виставках. Так, на "Агро-2013" наші науковці представили "Атлас використання земельних ресурсів адміністративного району і території сільської ради".

Основні здобутки та результати наукових досліджень відображені в серії монографій, посібників і підручників з грифом МОН України, які відображають результати досліджень актуальних теоретичних проблеми розвитку аграрного права, адміністративних правовідносин у сфері земельних ресурсів України, перспективи розвитку ринку земель в Україні, передові технології дистанційного зондування Землі, ГІС-технології моделювання стану і продуктивності агроландшафтів, розвитку трансформаційних процесів в українському селі, Атлас стану і використання земельних ресурсів адміністративного району.

Ярослава Мудрого" (момент вручення премії, яку отримує заслужений юрист України В.І. Курило, ви бачите на фото. – Ред.).

Активно розвивається студентська наука. Щороку працює близько 20 наукових студентських гуртків, що охоплюють більше 300 студентів.

Налагоджено співпрацю з університетами зарубіжних країн – Польщі (Варшавський, Ягеллонський у Краківі, Університет Марії Кюрі-Скłodовської у Любліні, Університет Казимира Великого у Бидгощі), Німеччини (Дрезденський дослідницький технічний університет), Росії (Государственный университет по землеустрою, Московская государственная юридическая академия), Білорусі (Білоруський державний університет) тощо.

Директор інституту професор В.О. Дубровін:

– Сьогодні перед людством стало декілька невідкладних проблем, серед яких продовольча, енергетична та екологічна. Їх розв'язання вимагає максимально ефективного збалансування харчових, силових та енергетичних потреб з можливостями агроєкосистем.

Ринок сільськогосподарської техніки в Україні вимірюється сумою від 1 до 1,5 млрд. грн./рік, і в цих обсягах вітчизняна техніка займає 30-40 %. При цьому українські підприємства, на жаль, майже не виробляють тракторів і комбайнів. З іншого боку, на наш ринок заходять багато імпортованої техніки від більш ніж 20 відомих компаній світу. В цих умовах підготовка сучасних інженерів потребує істотних змін і наповнення, в першу чергу, іншою матеріальною базою практик і теоретичної підготовки. Змінюються вимоги до структури інженерних кадрів, у зв'язку з чим навчально-науковий технічний інститут намагається готувати спеціалістів, які крім необхідних для забезпечення виробництва та інфраструктури села. Так, ведеться підготовка за 4 освітніми напрямками ("Процеси, машини та обладнання агропромислового виробництва", "Транспортні технології", "Будівництво" та "Машинобудування") та 5 спеціальностями ("Механізація сільськогосподарства", "Організація перевезень і управління на транспорті", "Організація і регулювання дорожнього руху", "Промислове та цивільне будівництво", "Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва", "Обладнання лісового комплексу").

Агропромислове виробництво поступово стає виробником енергії з біомаси. Науковці нашого НДІ техніки і технологій розробили основні стандарти на біогаз, дизельне біопаливо, гранули та брикети, а також ряд стандартів, які їх конкретизують. Однак цього замало, цифра за кількості таких стандартів в ЄС на порядок вища.

НДІ техніки та технологій у

співпраці з КБ заводу "ТАН" розробив і встановив додаткову лінію очистки олії на заводі дизельного біопалива НУБІП України, що дало змогу підвищити продуктивність фільтрації олії в 4 рази. Спільно з заводом "Таллар-Україна" розроблено та виготовлено напівавтоматичну лінію розливу харчової олії в ПЕТ тару продуктивністю 300 кг/год.

Науковці інституту із залученням конструкторського бюро розробили сучасний розкидач мінеральних добрив, обприскувач польових культур з автоматичним регулюванням дисперсності розпилю, ресурсозберігаючі технології реконструкції корівників з прив'язним утриманням, систему автоматизованого завантаження паливних гранул до котлів-автоматів, які працюють на біомасі, установку для виробництва дизельного біопалива в умовах фермерського або приватного господарства, систему для переобладнання тракторних двигунів для роботи на дизельному біопаливі, конструкцію анаеробного оборотного реактора для збродування гною та пташиного посліду, енергоощадні засоби оптимізації режимів руху вантажопідійомних машин, біологічні функціональні наноматеріали як альтернатива застосуванню антибіотиків та високотоксичних препаратів у рослинництві і тваринництві, систему опалення ВП НУБІП України "Боярський коледж екології і природних ресурсів", реконструйовано свинарник з повним циклом виробництва свинини, побудовано хмелеплантацію для виробництва органічного хмелю тощо.

За десятиріччя існування НДІ техніки і технологій його науковці отримали понад 1200 патентів на винаходи, опублікували більше 5 тисяч друкованих праць, впровадили у виробництво близько 150 наукових розробок, отримали грант Президента України для молодих вчених.

В інституті проводиться підготовка кандидатів і докторів технічних наук за 8 спеціальностями

Технічний ННІ

ми, діє спеціалізована вчена рада із захисту докторських та кандидатських дисертацій за двома спеціальностями. В 2013 році підготовлено 2 докторські та 10 кандидатських дисертацій.

Щорічно видаються два номери "Наукового вісника НУБІП України" серії "Техніка та енергетика АПК", а також (спільно з Люблінським відділенням Польської академії наук), випуск міжнародного журналу "Motrol", проводяться міжнародна наукова конференція "Екобіотехнології та біопалива в АПК", Всеукраїнська конференція науково-педагогічних працівників, наукових співробітників та аспірантів "Проблеми та перспективи розвитку технічних та біоенергетичних систем природокористування", Всеукраїнська наукова студентська конференція "Наукові здобутки студентів у дослідженнях технічних та біоенергетичних систем природокористування".

На міжнародній арені активно співпрацюємо з університетами штату Айова, Індіана, Луїзіана, Пенсільванія, Джорджія та Небраска (США), Дрезденським технічним університетом, Інститутом сільськогосподарської техніки Боннського університету, Університетом м. Карлсруе (Німеччина), Університетом м. Малага (Іспанія), Інститутом будівництва, механізації та електрифікації сільськогосподарства (Варшава), Варшавською, Щецинською та Лодзинською політехніками, Люблінською сільськогосподарською академією (Польща), Інститутом сільськогосподарських машин (Прага), Угорським сільськогосподарським технічним інститутом (Йодселл), Австрійським університетом культури землеробства (Відень), Вищою сільськогосподарською школою м. Нітра (Словачка). Досягнуто домовленість про гармонізацію системи підготовки бакалаврів між нашим інститутом та політехнічним університетом Ласаль (Франція).

ННІ енергетики і автоматики

Директор інституту професор В.В. Козирський:

– Що таке наш ННІ енергетики і автоматики? Якщо коротко, то його створення обумовило більш якісні організаційні і структурні умови для адаптації навчального процесу до рівня кращих світових університетів, поглиблення фундаментальної підготовки студентів, становлення пріоритетних напрямів наукової роботи, суттєвого розширення інноваційної діяльності, міжнародної співпраці, створення новітніх баз практичного навчання студентів, залучення стратегічних партнерів-виробників. Освітня концепція інституту полягає у підготовці висококваліфікованих фахівців для галузі енергетики і автоматики на базі сучасних стандартів освіти. Ми здійснюємо підготовку фахівців ОКР "бакалавр" і "магістр", а також аспірантів та докторантів – за 2 спеціальностями. Крім того, студенти мають можливість здобувати знання за спеціальностями специфічних категорій – "Педагогіка вищої школи", "Адміністративний менеджмент", "Державна служба" та "Якість і сертифікація".

Сьогодні вагомий творчий та інтелектуальний потенціал інституту складають науково-педагогічні працівники, серед яких 25 професорів, 65 кандидатів наук.

На сьогодні як за кадровим складом, так і за матеріально-технічним оснащенням інститут складає найпотужнішу структуру такого профілю серед аграрних вищих навчальних закладів України. На кожній кафедрі є аспірантура і докторантура. Діє спеціалізована рада із захисту кандидатських та докторських дисертацій.

Упродовж усієї науково-дослідної діяльності колективом опубліковано понад 3,2 тис. наукових праць, зокрема 150 монографій і підручників, одержано 233 авторських свідоцтва і патентів на винаходи, захищено 34 докторських і 157 кандидатських дисертацій.

Наші вчені творчо співпрацюють з науково-дослідними інститутами НАН України та НААН України, підтримують тісні зв'язки із спорідненими навчальними закладами України, країн Європейського Союзу та СНД, підтримують ділові і

наукові стосунки з підприємствами електроенергетичного комплексу України – НЕК "Укренерго", "Центральна електрична система", "Київські магістральні мережі", ВАТ "АЕС Київобленерго", "Чернігівобленерго", "Черкасиобленерго", "Житомиробленерго", "Тепличний комбінат "Калинівський", "Птахофабрика "Березанська", ПАТ "Київсьелектро" та ін.

Закінчення на стор. 8

КОМПЛЕКС НУБІП УКРАЇНИ

ННІ ветеринарної медицини та якості і безпеки продукції тваринництва

Директор інституту професор
М.І. Цвіліховський:

– Наш інститут сьогодні є одним з провідних центрів ветеринарної освіти і науки в Україні, який створений шляхом галузевої інтеграції факультету ветеринарної медицини, НДІ здоров'я тварин, навчально-наукового центру ветеринарної медицини продуктивних, домашніх і екзотичних тварин та міжінститутського ННЦ біології тварин та лабораторної діагностики якості і безпеки продукції тваринництва.

Науково-педагогічний процес забезпечують 10 кафедр з їх навчальними лабораторіями, де працюють більше 100 викладачів, у т.ч. 26 докторів наук, професорів, 13 академіків і член-кореспондентів НАН, НААН і громадських академій України, понад 60 кандидатів наук, доцентів, 6 співробітників інституту – лауреати Державної премії України в галузі науки і техніки.

Ми готуємо фахівців ветеринарної медицини ОКР "бакалавр" та "магістр". З 2003 року навчання студентів в окремих групах проводиться англійською мовою. Навчальні плани і програми адаптовані до освітніх програм провідних університетів світу, таких як Університет штату Айова (США), Університет м. Гент (Бельгія) та Університет ім. Гумбольдта (Німеччина). Щорічно близько 50 наших студентів проходять навчання і виробничу стажування в країнах Західної Європи і США.

Особливістю підготовки студентів магістратури є широкий вибір програм виробничого спрямування: ветеринарні превентивні технології забезпечення здоров'я тварин, ветеринарне забезпечення здоров'я екзотичних і диких тварин, здоров'я собак і котів, конярства, птахівництва, свинарства, скотарства, ветеринарна фармація, ветеринарно-санітарна експертиза, якість та безпека харчових продуктів і кормів, лабораторна діагностика хвороб тварин, ветеринарне забезпечення Збройних сил України, судова ветеринарна медицина тощо. Дослідницьке спрямування: молекулярні механізми регуляції метаболічних процесів в організмі тварин; клітинні технології у ветеринарній медицині; біоморфологія та пластинація хребетних; дистанційна діагностика клінічних показників тварин; аналіз ризиків при виробництві та обігу продукції тваринництва. Випускники бакалаврату можуть продовжити підготовку в магістратурі за спеціальними категоріями: "Якість стандартизація та сертифікація", "Педагогіка вищої школи", "Державне управління".

А навчальні та виробничі практики студенти проходять у навчально-дослідних господарствах університету, науково-дослідних установах НАН та НААН України, передових державних підприємствах ветеринарної медицини.

Щорічно післядипломне навчання проходять близько 1300 фахівців державної ветеринарної служби та приватної ветеринарної практики.

За останні 5 років видано більше 40 підручників, 56 навчальних посібників, 198 навчально-методичних розробок (у т.ч. 62 – англійською мовою), 35 комп'ютерних навчальних програм, розроблена і впроваджується система дистанційної освіти.

У структурі НДІ здоров'я тварин, що входить до складу ННЦ, плідно працюють науково-дослідні лабораторії з питань експериментальної біології тварин, 5 проблемних науково-дослідних лабораторій з питань хвороб тварин, інноваційні підрозділи – навчально-науково-виробничі клініки ветеринарної медицини і центр "Ветмедсервіс" з 5 лабораторіями практичної підготовки, віварій. Пріоритетними науковими напрямками наших вчених, які виконують понад 50 наукових тем, є фундаментальні дослідження з анатомії, фізіології, біохімії, гістології, якості та безпеки продукції тваринництва, найбільш актуальні проблеми заразної і незаразної патології тварин. За 5 років розроблено 36 ветеринарних препаратів (вакцин, сироваток, діагностиків, лікувально-профілактичних засобів), одержано більше 120 патентів та авторських свідоцтв на винаходи.

Підготовка кадрів вищої кваліфікації здійснюється через аспірантуру і докторантуру з 14 спеціальностей. В інституті щорічно навчаються близько 70 здобувачів наукових ступенів, діють 4 спеціалізовані вчені ради із захисту докторських і кандидатських дисертацій.

На порядку денному – реалізація великого науково-інноваційного проекту, який передбачає створення навчально-науково-виробничого комплексу на базі трьох центрів – молекулярної діагностики хвороб і біотехнологій у тваринництві та ветеринарній медицині, арбітражного центру ветеринарно-санітарної експертизи харчових продуктів і кормів, госпітально-клінічного центру ветеринарної медицини. На них покладається розробка молекулярно-генетичних методів діагностики хвороб тварин та контролю якості продукції, впровадження діагностичних тест-систем у виробництво, розробка експрес-методів діагностики хвороб тварин, розробка і впровадження геоінформаційних систем у ветеринарну медицину, забезпечення вирішення питань галузі в умовах надзвичайних ситуацій, організація та впровадження ветеринарного сервісу, в т.ч. на сільських територіях, забезпечення післядипломної освіти та перекваліфікації фахівців ветеринарної медицини відповідно до кон'юнктури ринку праці, наукове забезпечення магістерських програм, аспірантури та докторантури відповідно до міжнародних стандартів тощо. Реалізація цього проекту передбачає глобальний результат – створення надійної системи контролю здоров'я тварин в умовах змін клімату в світі, порушень в екосистемах, інтенсивної міграції біологічних об'єктів, значного експорту та імпорту тварин, тваринницької продукції, сировини і харчових ресурсів, що визначає продовольчу безпеку України.

Український ННІ інформаційного і телекомунікаційного забезпечення агропромислової та природоохоронної галузей економіки

Директор інституту професор
В.В. Коваль:

– Важливим напрямом діяльності інституту є підготовка кадрів для інформаційно-аналітичного забезпечення галузей економіки України. Ми готуємо фахівців у галузі комп'ютерних наук та економічної кібернетики. Напрямок підготовки "Економічна кібернетика" – це унікальне поєднання комп'ютерних і економічних дисциплін, що забезпечує можливість роботи в різних сферах економіки без здобуття додаткової освіти і перепідготовки. Його випускники – професійні економісти, які досконало володіють інформаційними технологіями, навичками управління трудовим колективом та ведення підприємницької діяльності.

Для практичного навчання студентів залучаються спеціалісти провідних світових виробників технічного та програмного забезпечення. Зокрема, корпорація IBM в Україні відповідно до програми "Академічні ініціативи IBM" проводить на факультеті комп'ютерних наук і економічної кібернетики постійно діючі навчальні семінари та курси підвищення кваліфікації. Розпочато впровадження у навчальний процес програмного забезпечення компаній Apple, MicroStrategy, Sun, IBM, SearchInform тощо. Наші магістри мають можливість навчатися на програмах дослідницького та виробничого спрямування, студенти активно залучаються до наукових досліджень, які проводяться в науково-дослідних лабораторіях у співробітництві з Національним космічним агентством України та Інститутом космічних досліджень НАНУ, УкрІНТЕІ, компаніями IBM, Intel, Microsoft, "Укртелеком", "Інком", "Датагруп", "Ер-джи-дейта", а також "СканЕкс" та "Панорама" (Росія) тощо. Три роки тому в складі інституту з'явився центр дистанційних технологій навчання. Він здійснює науково-методичне наповнення та систему технічну підтримку інформаційного електронного освітнього простору НУБіП України електронними ресурсами.

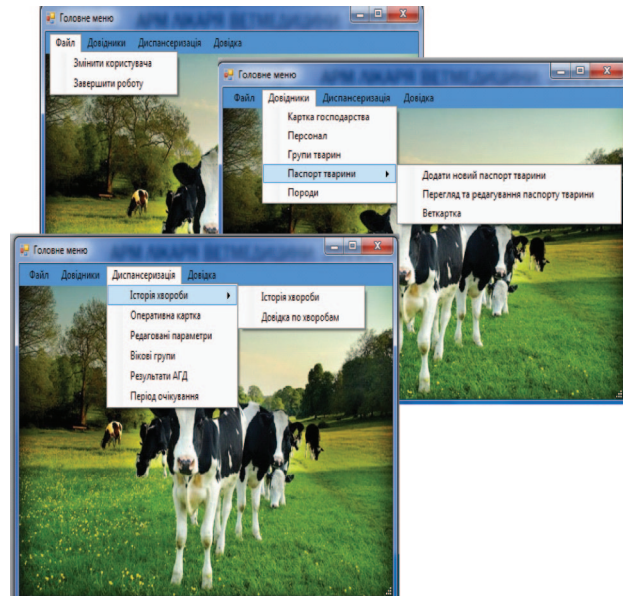
НДІ інформаційних технологій у природокористуванні, який входить у структуру ННЦ, об'єднує наукову роботу дослідників та інноваційних лабораторій. За перші роки діяльності його фахівці провели дослідження та завершили ряд прикладних ІТ-розробок. Так, розроблено інформаційну систему моніторингу інфраструктури аграрного ринку з геопросторовою прив'язкою (золота медаль міжнародної виставки "Агро 2012"), програмну систему інформаційно-аналітичного забезпечення виробників у галузі рослинництва з використанням геопросторових даних (диплом "Агро 2012"), створено геопортал НУБіП України з набором геоінформаційних сервісів. Проводяться наукові дослідження в межах напрямків державної програми – "Створення системи інформаційно-аналітичного забезпечення органів державного управління та сільськогосподарських структур з представленням даних у геопросторовому середовищі", "Розробка теорії побу-

дови систем управління агропромисловим виробництвом з біотехнічними об'єктами і особливостями природних збудрень", "Розробка інформаційних технологій отримання даних полігонних та дистанційних вимірювань для оцінки стану сільськогосподарських культур".

Завершено кілька проектів в координації з ФАО. Зокрема, розроблено Стратегію розвитку інформаційного забезпечення АПК України та сільського населення до 2015 р., адаптовано дистанційний курс ІМАК з технологій управління цифровими документами. Виконуються наукові дослідження за геспрозрахунковими та ініціативними тематиками.

У 2011 р. завідувач кафедри технологій програмування професор А.Ю. Шелестов отримав грант Президента України для здійснення наукових досліджень впливу змін клімату на продовольчу безпеку та створення геоінформаційних сервісів прогнозування надзвичайних ситуацій в сільському господарстві. А рік тому створена проблемна науково-дослідна лабораторія інформаційно-комунікаційних технологій, в якій проводяться дослідження з побудови Національної синхронізаційної системи України. Вони забезпечать якісною синхронізацією об'єкти агропромислової, природоохоронної та інших галузей економіки країни. Випробувано пристрій GPS-моніторингу синхронізації наносекундного діапазону, виконано статистичний аналіз передавання сигналів точного часу протоколу IEEE-1588 на базі корпоративної IP-мережі НУБіП України, розроблено пропозиції щодо гармонізації стандартів протоколу передавання сигналів точного часу РТР.

Серед цікавих інноваційних розробок, які впроваджені і вже отримали заслужене визнання, – інформаційно-аналітична система моніторингу соціально-економічного розвитку АПК України. Це програмно-аналітичний комплекс моніторингу об'єктів аграрного ринку на основі веб-технологій, що дозволяє проводити структурний аналіз складу та розташування об'єктів інфраструктури АПК, а також перелік характеристик щодо них. Результати представляються максимально інформативно з використанням картографічного сервісу. Ця розробка, відзначена золотою медаллю виставки "Агро-2012", дозволила розробити ефективну модель системи накопичення, відображення та комплексного аналізу соціально-економічної інформації про стан агропромислової та природоохоронної галузей на основі використання програмної платформи бізнес-аналітики Microstrategy.

Реальним вкладом інституту у покращення доступу до аграрної інформації є і створення інтернет-порталу "Аграрний сектор України" AgroUA.net (<http://agroua.net/>). Мета його створення – розробка універсального та всебічного інформаційного ресурсу для задоволення потреб у аграрній інформації сільськогосподарських товаровиробників, комерційних структур, дорадчих служб, науковців, викладачів, студентів та широкого загалу користувачів. Портал AgroUA.net отримав також ряд супутніх веб-проектів, направлених на всебічне інформування користувачів про світові здобутки в галузі сільського господарства. Серед них ресурси "Франція аграрна для України" (<http://france.agroua.net/>), "Німеччина аграрна для України" (<http://germany.agroua.net/>). На виставці "Агро 2013" він відзначений золотою медаллю. У співпраці з провідними дорадчими службами та їх лідерами створюється система електронного консультування eXtension на базі НУБіП України.

Підтримуємо партнерські стосунки з провідними університетами світу. Наші колеги навчалися та проходили стажування в структурах ООН з питань продовольства і сільського господарства (ФАО) та університетах США і Європи. Маємо кілька міжнародних угод про співпрацю.

Все це, без сумніву, створило необхідні умови для започаткування університетського кіберінформаційного простору біобезпеки і біоресурсів, його імплементації в національний і світовий кіберпростір та побудови глобального інформаційного суспільства. Актуальними задачами при цьому постають пілот-проекткування університетського центру обробки даних, розробка геобазиса біобезпеки і біоресурсів, геоінформаційної системи з космічним дистанційним зондуванням Землі, створення інтегрованої геоінформаційної та прогнозно-аналітичної системи для інформаційного забезпечення центральних органів державної влади, наукових і освітніх установ, розвиток і впровадження комп'ютерних управляючих систем і робототехніки в агропромислову та природоохоронну галузі економіки, створення Національної синхронізаційної системи.

КОМПЛЕКС НУБІП УКРАЇНИ

Український ННІ якості біоресурсів та безпеки життя

Директор інституту професор С.Д. Мельничук:

Український ННІ якості біоресурсів та безпеки життя – основний навчально-науковий підрозділ університету, який забезпечує підготовку студентів ОКР "бакалавр" напрямку підготовки "Харчові технології та інженерія" та ОКР "магістр" спеціальностей "Технології зберігання, консервування та переробки м'яса", "Технологія зберігання та переробки водних біоресурсів", "Якість, стандартизація та сертифікація". До його структури входять факультет харчових технологій та управління якістю продукції АПК і кілька навчально-наукових центрів – харчових технологій та управління якістю продукції АПК, стандартизації і сертифікації продукції АПК та технологій і засобів її виробництва, біології тварин і лабораторної діагностики їх здоров'я та якості і безпеки продукції тваринництва.

Навчальний процес забезпечують 72 науково-педагогічних працівники, 62 з яких – доктори і кандидати наук. Високий рівень викладання і наукова активність викладачів та співробітників відіграють істотну роль у формуванні ставлення студентів до професійної діяльності і наукових досліджень. Вагомий творчий і науковий потенціал складають 18 професорів та 35 доцентів, 19 старших викладачів та асистентів, котрі успішно вирішують завдання науково-педагогічного характеру та виконання науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт інституту.

У 2013 році їх зусиллями опубліковано 9 монографій, 16 підручників та навчальних посібників, у т.ч. з грифами міністерств освіти і науки та аграрної політики України, 5 типових програм, 111 методичних розробок, 128 статей у міжнародних виданнях, 69 – у міжгалузевих (у т.ч. іноземними мовами 45). В міжнародних базі Scopus і Web of Science опубліковано відповідно 6 і 12 статей, ще 193 – в інших міжнародних науко-метричних базах.

Наші науковці виконували 7 наукових тематик, з них 1 фундаментальна та 6 прикладних розробок. Їх актуальність відповідала переліку пріоритетних наукових досліджень і науково-технічних розробок, що стосувалися створення стандартів і технологій запровадження здорового способу життя, технологій підвищення якості і безпеки продуктів харчування та середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності на 2012-2016 роки, розроблення та впровадження технологій виробництва, збереження і переробки високоякісної рослинницької продукції, технологій виробництва продуктів дитячого та дієтичного харчування.

Захищено 3 докторських та 5 кандидатських дисертацій, підготовку проходили 33 аспіранти денної і заочної форми навчання, 5 докторантів.

Студенти інституту активну участь брали у міжнародних та Всеукраїнських конференціях (Київ, Львів, Біла Церква, Одеса, Калінінград, Астрахань). На їх рахунок за 2013 рік – 128 тез доповідей, 215 нау-

кових статей (у співавторстві з викладачами), у т.ч. 95 – у міжнародних виданнях.

На наступний 2014 рік плануємо збільшити набір студентів як до бакалаврату, так і до магістратури, збільшити надходження коштів від функціонування навчально-науково-виробничої лабораторії "комп'ютерних технологій", залучити спеціальні кошти від виконання наукових досліджень за замовленнями підприємств, надавати консультаційні послуги різним службам та підприємствам, консультативну допомогу органам з сертифікації продукції та послуг регіональних державних підприємств – Мінекономрозвитку України, "Одесастандартметрологія", "Тернопільстандартметрологія", "Кіровоградстандартметрологія", "Вінницькостандартметрологія", "Херсонстандартметрологія" щодо впровадження національних стандартів, продовжувати надавати консультаційну допомогу фахівцям провідних наукових, адміністративних та громадських організацій Японії по лінії Чорнобиль – Фукусіма.

Природничо-гуманітарний ННІ

Директор інституту професор В.А. Копілевич:

Діяльність природничо-гуманітарного навчально-наукового інституту, створеного на базі кафедр природничого, соціально-гуманітарного і філологічного профілів, спрямована на поглиблення гуманізації і фундаменталізації професійної аграрної освіти. Одночасно це стало одним з перших кроків до формування поліпрофільного університету, основною метою якого є вивчення проблем забезпечення якості життя.

У такому розумінні основним завданням ННІ є забезпечення сучасними методами і формами професійного навчання фахівців з можливостями забезпечення ступеневості, поліпрофільності освіти. Прикладом може бути створена за останні 5 років на педагогічному факультеті система педагогічної освіти, що передбачає як послідовне зростання освітньо-кваліфікаційного рівня фахівця, так і можливості його розгалуження та зміни спеціалізації.

Це кращий приклад реалізації на практиці системи освіти США і Європи, але в наших умовах є можливим далеко не для всіх спеціальностей.

Для забезпечення конкурентного рівня підготовки фахівців підрозділи ННІ у своїй діяльності орієнтуються на виконання робіт; регламентованих критеріями дослідницького університету. Відповідно в природничо-гуманітарному ННІ протягом 12 років діяльності створено потужну

базу для оновлення навчальної літератури відповідно до сучасних науково-методичних досягнень педагогіки вищої школи. Так, починаючи з 2001 року, підготовлено і видано 367 підручників і посібників з грифом Міністерства і Мінагрополітики (за п'ять останніх років – 246), 2340 методичних посібників і понад 1500 комп'ютерних навчальних матеріалів. Підручниками і посібниками з філософії, релігієзнавства, хімії, математики, культурології, іноземних мов, української мови користуються нині в різних університетах України.

Підприємства для навчальних досягнень колективу є, безсумнівно, наукова робота, яка в ННІ з 2009 р. лише за бюджетним замовленням виконується в обсягах 1-1,5 млн грн на рік.

Ці наукові пошуки у більшості випадків є продовженням ідей і напрямів досліджень, сформованих у другій половині ХХ століття науковими школами, які одержали визнання не лише на теренах України, але й далеко за її межами: поліграфічного аналізу біогеохімічних об'єктів професора Є.М. Скобця, електрохімії неводних розчинів професора Ю.Я. Горенбейна, хімії фосфатів – професора Л.М. Шегрова, філософського аналізу системи "людина – природа – суспільство" – професора В.П. Ключникова, історіографії проблем наукового та кадрового забезпечення реформування АПК – професора Л.Ю. Беренштейна, соціально-політичного розвитку українського села – про-

фесора В.В. Горака, теорії і методології професійної освіти – професора В.К. Сидоренка. Дієвим реалізатором наукових досліджень нині є 67 аспірантів і докторантів, які проходять підготовку на кафедрах за 10 спеціальностями.

За останні п'ять років науково-педагогічними працівниками і аспірантами 16 кафедр інституту захищено 54 кандидатські і 12 докторських дисертацій, результати яких опубліковано у 137 наукових статтях видань, що відносяться до міжнародних наукометричних баз даних, у 119 наукових монографіях. Одержано 185 патентів на винаходи, спрямовані на розробку нових хімічних речовин з цінною біологічною і технічною дією, сучасних технологій біо- і наноконверсії відходів, розробки аналітичних приладів моніторингу водних систем. Науково-педагогічним працівникам, докторантам, аспірантам, студентам є де доповідати про свої наукові здобутки: в ННІ щороку проводяться 2 міжнародні конференції з проблем педагогіки і філології, декілька Всеукраїнських студентських конференцій і олімпіад. Проліцензовано і виходять серії "Наукового вісника НУБіП України" з питань педагогіки, філології, філософії. Здобутками молодих науковців є перемоги на студентських олімпіадах з хімії, педагогіки, соціальної педагогіки, математики, премія Президента України для молодих вчених тощо.

ННІ післядипломної освіти

Директор інституту професор О.М. Руденко:

Навчально-науковий інститут післядипломної освіти, де діють кафедри державного управління, аграрного консалтингу та сервісу, інноваційної діяльності в АПК, здійснює підготовку та перепідготовку фахівців ОКР "бакалавр", "спеціаліст" і "магістр" за акредитованими та ліцензованими напрямами підготовки, підвищення кваліфікації і перепідготовки кадрів агропромислової і природоохоронної галузей, підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників аграрних вищих навчальних закладів України I-IV р.а., підвищення кваліфікації та реалізації програм професійного навчання державних службовців, керівників і фахівців державних підприємств, установ і організацій у галузі знань "Державне управління".

Тільки за останні п'ять років контингент слухачів і студентів на програмах здобуття другої вищої освіти зріс у 1,4 раза, кількість магістрів за спеціальністю "Державна служба" – у 1,6. Інноваційним напрямком стало відкриття на кафедрі аграрного консалтингу та сервісу нової спеціальності "Дорадництво" для магістрів у специфічних категоріях.

Ведемо науково-дослідні розробки за ініціативною тематикою, пов'язані з наданням науково-консультаційних, інформаційних, дорадчих та інших послуг органам державної влади, місцевого самоврядування, міністерствам, галузевим відомствам та управлінням, у т.ч. АПК, сільськогосподарським підприємствам, розробкою дорадчої системи поширення сільськогосподарських знань та інформації, застосування динамічних моделей та інтерактивних консалтингових систем для прийняття науково-обґрунтованих рішень в дорадництві, розробкою електронної е-Екстеншн системи в Україні, з дослідженням у сфері економічних взаємовідносин між виробничою та обслуговуючою сферами в галузі АПК.

Розвиваємо наукові зв'язки з вищими та науковими установами України. В рамках дії договору про співробітництво між Інститутом державного управління у сфері цивільного захисту та навчально-науковим інститутом післядипломної освіти тривають спільні роботи у сфері інформаційної, наукової та науково-дослідної діяльності. Так, у лютому 2014 р. пройшли навчальні зустрічі на базі інститутів для слухачів, студентів та науково-педагогічного персоналу щодо підготовки спільних науково-дослідних проектів.

Міжнародна діяльність інституту спрямована на розвиток партнерських стосунків з навчальними та науковими закладами провідних країн світу щодо проведення міжнародних конференцій, семінарів, воркшопів, укладання міжнародних угод про співробітництво. Найбільш активною була співпраця з делегаціями США, Росії, Польщі, Німеччини, Голландії щодо підписання договорів про співпрацю. Професори з Канади і США читали лекції для студентів факультету аграрного менеджменту. Обмінюємося досвідом зі студентами та викладачами Вроцлавського природничого та Варшавського природничого університетів (Польща), асоціацією "Дружба без кордонів", Ніорським ліцеєм садівництва (Франція), Астраханським державним технічним університетом та Уральським сільськогосподарським університетом (Росія).

Інститут проводить платні наукові та навчально-методичні семінари, курси з підвищення кваліфікації, бізнес-школи з сільського зеленого туризму, якісного управління, органічного виробництва, бджільництва, збереження родючості ґрунтів, ландшафтного дизайну, аквакультури для товаровиробників та сільськогосподарського населення, дорадників та експертів-дорадників.

За останній час кафедра аграрного консалтингу та сервісу відкрила нові магістерські програми "Інформаційно-консультаційна діяльність в АПК" та "Сільський зелений туризм", за якими підготовлено понад 60 магістрів з інформаційно-консультаційної діяльності в АПК, які працюють на різних посадах в державних органах влади, консалтингових центрах та дорадчих службах. Особлива увага приділяється підвищенню кваліфікації дорадників та експертів-дорадників для отримання ними кваліфікаційного свідоцтва з включенням їх у реєстр дорадників та експертів-дорадників Міністерства аграрної політики України. Ця робота розпочалась з 2007 року. За цей час в НУБіП України підготовлено та включено до цього реєстру 43 експертів-дорадників та 29 дорадників, які професійно надають інформаційно-консультаційні послуги відповідно їх фаху. Великого значення набуває науково-просвітницька діяльність, проведення теоретико-концептуальних досліджень дорадчих процесів, організація актуальних програм навчання через бізнес-школи, створення та впровадження інтерактивних консалтингових систем, участь у формуванні інформаційно-консультаційної мережі – створення електронної дорадчої системи е-Екстеншн на базі НУБіП України.

Основним стратегічним напрямком розвитку кафедри інноваційної діяльності в АПК є проведення концептуально-теоретичних досліджень інноваційних процесів, аналіз та узагальнення нововведень і на їх основі удосконалення навчального процесу з підвищення кваліфікації фахівців, підготовки бакалаврів, магістрів та перепідготовки фахівців для здобуття другої вищої освіти; доведення навчальної, науково-інноваційної роботи до рівня світових стандартів освіти. Діяльність її колективу з 2009 р. також спрямована на підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників щодо інноваційної спрямованості педагогічної діяльності. Було проведено 32 семінари у різних регіонах України. З 2012 р. регулярно проводяться науково-практичні візні семінари з підвищення кваліфікації "Інноваційні технології в сільському господарстві Франції", а з 2013 р. – науково-методичні візні семінари підвищення кваліфікації "Інноваційні форми і методи підготовки ветеринарних лікарів у вищій освіті Польщі".

Директор інституту професор А.Д. Діброва:

– Протягом 2012-2013 рр. успішно акредитовано кілька напрямів (спеціальностей) підготовки фахівців: на факультеті аграрного менеджменту – ОКР "бакалавр" (за напрямом "Менеджмент") та "магістр" (за спеціальностями "Менеджмент організації і адміністрування", "Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності"), на економічному – ОКР "магістр" (за спеціальностями "Економіка підприємства", "Облік і аудит", "Фінанси і кредит"). Підготовлено акредитаційні справи за двома спеціальностями та подано на розгляд в Міністерство освіти і науки України. Посилено дослідницьку компоненту в підготовці магістрів-дослідників. Зокрема, на економічному факультеті запроваджено ряд дослідницьких магістерських програм (за спеціальностями "Економіка підприємства", "Облік і аудит", "Фінанси і кредит").

В навчальній роботі пріоритетами є підвищення якості підготовки та конкурентоспроможності фахівців на ринку праці за рахунок підвищення рівня володіння іноземними мовами, математичної складової у підготовці фахівців, запровадження інтерактивних методів навчання, розвиток співпраці з провідними зарубіжними університетами за програмами подвійних дипломів, удосконалення практичної підготовки студентів. Сформовано англомовні групи підготовки фахівців за трьома спеціальностями, запроваджено викладання англійською мовою для студентів напряму "Економіка підприємства".

У рамках дії меморандуму про співробітництво з найбільшою фондовою біржею України – Українською біржею – та провідним учасником фондового ринку України – інвестиційною групою "Універ" – ННІ бізнесу отримав можливість здійснювати навчання студентів на реальному біржовому ринку. Недаремно ж наші студенти стали кращими на Всеукраїнському конкурсі "Біржова увага".

Інститут забезпечує надходження позабюджетних коштів шляхом проведення платних семінарів, курсів. Так, підготовлено понад 200

КОМПЛЕКС НУБІП УКРАЇНИ

ННІ бізнесу

сертифікованих брокерів для роботи на організованому біржовому ринку України. Починаючи з 2012 р., за підтримки Національної комісії, що здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг України, готуємо аварійних комісарів для сільського господарства.

Створено проблемну наукову лабораторію біосоціальної економіки та управління природокористуванням і нові навчально-наукові лабораторії, оснащені найсучаснішим ліцензійним програмним забезпеченням, що дозволяє здійснювати наукові дослідження та організовувати навчальний процес на рівні провідних університетів світу.

З нинішнього навчального року студентам ННІ бізнесу вперше в Україні запропоновано новий курс з біосоціальної економіки.

В 2014 р. кафедрою обліку, аналізу та аудиту вперше в Україні завершено розробку програми 1 С: Підприємство 8.2 (конфігурація "Комплексний облік для бюджетних установ України" для ведення сільськогосподарського виробництва). Зараз вона впроваджується в навчально-дослідних господарствах НУБІП України.

Функціонують 2 спеціалізовані вчені ради із захисту дисертацій з економічних спеціальностей. За три останні роки захищено 73 кандидатських і 10 докторських дисертацій.

Згідно з тематичним планом, в 2013 р. в ННІ бізнесу виконувались 19 наукових тем, у т.ч. на основі фінансування Кабінетом Міністрів України – 6 (на загальну суму понад 1200 тисяч грн.), Державним агентством з питань науки, інновацій та інформатизації України. Без фінансування за ініціативою – 12. До Верховної Ради України, уряду, Мінагрополітики та Всеукраїнської асоціації сільських і селищних рад подано рекомендації щодо сільського розвитку, теоретико-методологічною базою яких є біосоціальна концепція, формування самодостатніх сільських громад, удосконалення

системи управління сільськими територіями. Підготовлені пропозиції щодо підготовки фахівців зі спеціальності "Соціально-економічний розвиток сільських територій", які передані до Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад та Кабінету Міністрів України.

Вчені НДІ економіки і менеджменту агропромислового виробництва за останні п'ять років видали 208 монографій, 35 підручників, 408 навчальних посібників, довідників, словників, брошур, опублікували 2609 статей (з них 87 – у міжнародних виданнях). Крім того, підготовлено, затверджено і видано 883 методичних розробок для навчального процесу. Ми провели 8 міжнародних науково-практичних конференцій, Всеукраїнську науково-теоретичну конференцію, Всеукраїнську науково-практичну Інтернет-конференцію та 5 студентських науково-практичних конференцій.

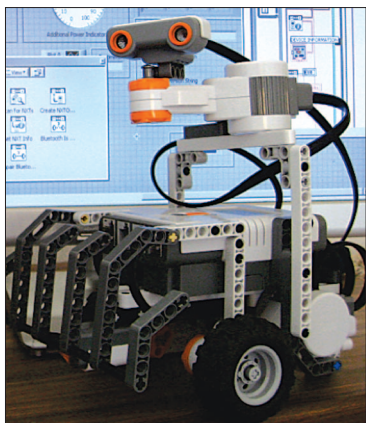
Міжнародна діяльність інституту спрямована на розвиток стосунків та встановлення зв'язків з навчальними та науковими закладами світу. Так, за програмою Faculty Exchange Program, ініційованою USDA, 11 співробітників пройшли стажування в провідних вишах США – Університетах штатів Пенсільванія, Колорадо, Огайо, Айова, більше 20 – у Варшавському університеті наук про життя (за підтримки ЮНЕСКО), Словацькому аграрному університету в м. Нітра, Інституті аграрного розвитку країн Центральної та Східної Європи (Німеччина), Університеті м. Діжон (Франція).

Реалізується спільний науковий дослідний проект у рамках програми науково-технічного співробітництва між Україною та республікою Словенія 2013-2014 рр. на тему "Моделювання фінансової системи для сільського господарства", а також спільні магістерські програми "Master of Business Administration in Agriculture (MBA-agr)", випускники якої після успішного завершення отримують подвійні дипломи.

ННІ енергетики і автоматики

Закінчення. Поч. на стор. 5

Визначальними напрямками розвитку наукової діяльності інституту є створення систем енергозабезпечення на основі традиційних та поновлювальних джерел енергії, систем автоматизованих електротехнологій ви-

робництва, переробки та зберігання сільськогосподарської продукції, інформаційних управління систем виробництвом, систем автоматики та робототехніки, електроенергетичних засобів для АПК, новітніх електротехнологій активації біологічних процесів у рослинах, електрофізичних методів отримання альтернативних палив, методів і засобів підвищення надійності та ефективності централізованих систем електропостачання у сільських регіонах, управління якістю електроенергії, новітнього електроенергетичного обладнання на основі функціональних сплавів, асинхронних машин з внутрішньою емнісною компенсацією, методів і систем технічного діагностування електрообладнання, тощо.

Значна увага в інституті приділяється розвитку Smart Grid техно-

логій – створенню сучасних інтелектуальних систем управління виробництвом, робототехнічних систем для аграрного виробництва, що забезпечують суттєве зниження енерговитрат. За наближеними оцінками, заходи і засоби з енергозбереження, впроваджені ННІ енергетики і автоматики у різних підрозділах НУБІП України за три роки, принесли півтора мільйони гривень економії коштів.

У рамках програми співробітництва НУБІП України з університетами США (штатів Айова, Індіана), Польщі (Варшавський університет наук про життя) інститут співпрацює з їх відповідними підрозділами і має погоджені навчальні плани. Здійснюється взаємне стажування студентів і викладачів, розробляється пакет документів сумісної підготовки магістрів за системою подвійних дипломів.

ОГОЛОШЕННЯ

Національний університет біоресурсів і природокористування України

оголошує конкурс

на заміщення посад науково-педагогічного персоналу

...завідувачів кафедр: біржової діяльності (1); патанатомії (1); інформаційних систем (1); екобіотехнологій і біорізноманіття (1); агробіотехнологій (1); ландшафтної екології та заповідної справи (1); геодезії та картографії (1); землевпорядного проєктування (1); аграрного, земельного та екологічного права (1); автоматики та робототехнічних систем ім. акад. І. І. Мартиненка (1); вищої математики ім. акад. М. П. Кравчука (1);

...професорів кафедр: конярства, кіннозаводства та економіки тваринництва (1); дендрології та лісової селекції (0,5); менеджменту ім. проф. Й. С. Завадського (1); економіки підприємства ім. проф. І. Н. Романенка (0,5); біохімії тварин, якості і безпеки с.-г. продукції (1); фізіології, патофізіології та імунології тварин (1); технології м'ясних, рибних та морепродуктів (0,5); паразитології та тропічної ветеринарії (0,5); управління земельними ресурсами (0,5); технічного сервісу та інженерного менеджменту ім. М. П. Мамотенка (0,5); технологій виробництва молока, яловичини та свинини (1);

...доцентів кафедр: загальної зоології та іхтіології (2); гідробіології (1); годівлі тварин та технології кормів ім. П. Д. Пшеничного (3,5); птахівництва та дрібного тваринництва (2); бджільництва ім. В. А. Нестервдовського (1); генетики, розведення та репродуктивної біотехнології тварин ім. М. А. Кравченка (2,5); лісовідновлення та лісорозведення (1); лісової таксації та лісовпорядкування (1); лісового менеджменту (4,5); дендрології та лісової селекції (1); менеджменту ім. проф. Й. С. Завадського (1,75); маркетингу та міжнародної торгівлі (1); обліку, аналізу та аудиту (5); економічної теорії (1); біржової діяльності (1); фінансів і кредиту (5); адміністративного менеджменту та ЗЕД (1); економіки підприємства ім. проф. І. Н. Романенка (2); біохімії тварин, якості і безпеки с.-г. продукції (1); радіобіології та радіоекології (1); патанатомії (1); епізоотології та організації ветеринарної справи (4); терапії та клінічної діагностики (1,75); гігієни та санітарії ім. А. К. Скороходька (1); ветеринарно-санітарної експертизи (1); економічної кібернетики (0,5); комп'ютерних мереж і телекомунікацій (1); інформаційних і дистанційних технологій (0,5); садівництва (1); закритого ґрунту (1); технологій зберігання, переробки та стандартизації продукції рослинництва ім. Б. В. Лесика (1); ґрунтознавства та охорони ґрунтів ім. проф. М. К. Шикіли (1); загальної екології та безпеки життєдіяльності (1); екобіотехнологій і біорізноманіття (0,5); інтегрованого захисту та карантину рослин (0,5); агробіотехнологій (0,5); екології агросфери та екологічного контролю (0,5); транспортних технологій та засобів в АПК (1,5); автотракторного, сільсько- і лісгосподарського машинобудування (1,5); сільськогосподарських машин та системотехніки ім. акад. П. М. Василенка (0,75); технічного сервісу та інженерного менеджменту ім. М. П. Мамотенка (1); технологій конструкційних матеріалів і матеріалознавства (1); технологій та організації будівництва (1); надійності техніки (3,5); охорони праці та інженерії середовища (2); земельного кадастру (1); аграрного, земельного та екологічного права (1); адміністративного та фінансового права (1,5); міжнародного права та порівняльного правознавства (1); автоматики та робототехнічних систем ім. акад. І. І. Мартиненка (2); електроприводу та електротехнологій ім. проф. С. П. Бондаренка (1); фізики (1); філософії (0,5); культурології (1,75); соціальної педагогіки та інформаційних технологій в освіті (1,5); української, англійської і латинської мов ім. проф. М. О. Драй-Хмари (1); іноземної філології та перекладу (2); романо-германських мов і перекладу (3); органічної, фізичної і колоїдної хімії та хімії пестицидів (1);

...старших викладачів кафедр: менеджменту ім. проф. Й. С. Завадського (1); обліку, аналізу та аудиту (1); інформаційних систем (3); економічної кібернетики (1); комп'ютерних мереж і телекомунікацій (1); молекулярної біології, мікробіології та біобезпеки (1); транспортних технологій та засобів в АПК (1); надійності техніки (1); культурології (1); соціальної педагогіки та інформаційних технологій в освіті (1); української, англійської і латинської мов ім. проф. М. О. Драй-Хмари (1); іноземної мови для економічних спеціальностей (3); іноземної філології та перекладу (1); романо-германських мов і перекладу (2); вищої математики ім. акад. М. П. Кравчука (2,5);

...асистентів кафедр: лісової таксації та лісовпорядкування (1); технології деревообробки (1); обліку, аналізу та аудиту (1); фінансів і кредиту (0,75); фізіології, патофізіології та імунології тварин (1,75); технології м'ясних, рибних та морепродуктів (1); процесів і обладнання переробки продукції АПК (0,25); патанатомії (0,5); епізоотології та організації ветеринарної справи (1,5); терапії та клінічної діагностики (1); фармакології та токсикології (1); хірургії ім. проф. І. О. Поваженка (2); паразитології та тропічної ветеринарії (1,25); інформаційних систем (1); комп'ютерних наук (1); фітопатології ім. акад. В. Ф. Пересипкіна (0,5); кормовиробництва і меліорації (1); технологій конструкційних матеріалів і матеріалознавства (1,5); охорони праці та інженерії середовища (1,75); механізації тваринництва та біотехнологічних систем (1,25); земельного кадастру (1); землевпорядного проєктування (1); геоінформаційних систем і технологій (2); цивільного та господарського права (1,5); автоматики та робототехнічних систем ім. акад. І. І. Мартиненка (1); електропостачання ім. проф. І. М. Синькова (1); електричних машин і експлуатації електрообладнання (1); електроприводу та електротехнологій ім. проф. С. П. Бондаренка (2); вищої та прикладної математики (1); філософії (0,5); соціальної педагогіки та інформаційних технологій в освіті (1); української, англійської і латинської мов ім. проф. М. О. Драй-Хмари (0,5); романо-германських мов і перекладу (2); англійської мови для технічних і агробіологічних спеціальностей (2); загальної хімії (0,75).

Умови конкурсу – загальні, за винятком: претенденти на всі посади, як правило, повинні мати науковий ступінь та вчене звання з відповідної спеціальності.

Всі претенденти на посади науково-педагогічних працівників повинні вільно володіти українською мовою та однією з іноземних мов (англійською, німецькою, французькою) і комп'ютерними технологіями.

Житлом університет не забезпечує.

Строк подання документів – два тижні з дня оголошення конкурсу.

Адреса: 03041, вул. Героїв Оборони, 15.

Строк подання документів – два тижні з дня оголошення виборів.

Газета Національного університету біоресурсів і природокористування України

Університетський КУР'ЄР

Виходить з вересня 1956 року як "ЗА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ КАДРИ", а з квітня 2009 року – як "УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КУР'ЄР"

Свідчення про державну реєстрацію: № 148-10-24 від 30.03.2009 року.

Засновник: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Редакція газети: Головний редактор: Валентин Обрамальський

Над номером працювали: верстка: Наталія Березовенко

кореспонденти: Ірина Білоус, Ніна Чехлова

фото номера: Геннадій Кушанов

Адреса редакції: Україна, 03041, Київ, вул. Героїв Оборони, 15, кім. 115, 3-й навчальний корпус, Тел./факс: (044) 527-82-09 (вн. 62-09) e-mail: za_sg_kadry@ukr.net

Газета виходить раз на місяць.

Точка зору авторів публікацій не завжди співпадає з точкою зору редакції. Рукописи та фотографії не рецензуються і не повертаються

Оригінал-макет: Видавничий центр НУБІП України, Київ, вул. Героїв Оборони, 15, кім. 117 тел.: (044) 527-80-49, 527-84-34 факс: (044) 527-88-35

Номер віддруковано: ТОВ "Вічний картридж" Зам. №7447

Наклад – 1000 примірників.